Regeling van de Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 2026, nr. PO/*PM,* houdende wijziging van de Subsidieregeling onderwijspersoneel opleiding tot leraar in verband met het verlengen van de regeling, het toevoegen van subsidieplafonds, het toevoegen van een hardheidsclausule, het wijzigen van de definitie van instructeur, het verlichten van het monitoringsregime, de totstandkoming van een afzonderlijke regeling voor Caribisch Nederland, en enkele verduidelijkingen.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Gelet op artikel 71 van de Wet op het primair onderwijs, artikel 5.11 van de Wet voortgezet onderwijs 2020, artikel 71 van de Wet op expertisecentra, de artikelen 4 en 5 van de Wet overige OCW-subsidies en de artikelen 1.3 en 2.1 van de Kaderregeling subsidies OCW, SZW en VWS;

Besluit:

ARTIKEL I

De Subsidieregeling onderwijspersoneel opleiding tot leraar wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. De begripsbepaling '*bevoegd gezag*' komt te luiden:

bevoegd gezag: bevoegd gezag als bedoel in artikel 1 van de Wet op het primair onderwijs, artikel 1 van de Wet op de expertisecentra, artikel 1.1 van de Wet voortgezet onderwijs, met dien verstande dat deze begripsbepaling niet van toepassing is op de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius of Saba;

2. De begripsbepaling *instructeur* komt te luiden:

instructeur: personeelslid van een instelling, belast met onderwijsondersteunende werkzaamheden als bedoeld in artikel 4.2.2 van de Wet educatie en beroepsonderwijs, waaronder tevens onderwijsassistenten worden verstaan en niet zijnde een docent als bedoeld in artikel 4.1a.1 van de Wet educatie en beroepsonderwijs;

3. De begripsbepalíng van '*leraar*' komt te luiden:

leraar: degene die voldoet aan de bevoegdheidseisen gesteld in artikel 3 van de Wet op het primair onderwijs, artikel 3 van de wet op de expertisecentra of artikel 7.8 van de Wet op het voortgezet onderwijs 2020 met dien verstande dat deze begripsbepaling niet van toepassing is op de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius of Saba;

4. In de begripsbepaling *'leraarondersteuner'* wordt de zinsnede ', de Wet op de expertisecentra of de Wet primair onderwijs BES' vervangen door: 'of de Wet op de expertisecentra'.

5. In de begripsbepaling van *onderwijsassistent* wordt de zinsnede ', de Wet op de expertisecentra of de Wet primair onderwijs BES' vervangen door: 'of de Wet op de expertisecentra'.

6. In de begripsbepaling ‘*onderwijsondersteunend personeelslid*’ wordt na ‘Wet voortgezet onderwijs 2020 ingevoegd: ‟met dien verstande dat deze begripsbepaling niet van toepassing is op de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius of Saba’.

7. De begripsbepaling *opleiding tot leraar* komt te luiden:

opleiding tot leraar: op basis van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek bekostigde bachelor- of masteropleiding die leidt tot het verkrijgen van een bevoegdheid om les te geven in een school of instelling die valt onder de Wet op het primair onderwijs, de Wet op de expertisecentra of de Wet voortgezet onderwijs 2020, met dien verstande dat deze begripsbepaling niet van toepassing is op de openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius of Saba, of een opleiding die leidt tot een diploma of getuigschrift als bedoeld in artikel 4.2.1, tweede lid, onderdeel b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs;.

8. In de begripsbepaling ‘*samenwerkingsverband*’ vervalt de zinsnede ‘, samenwerkingsverband als bedoeld in artikel 26 van de wet primair onderwijs BES voor zover deze rechtspersoonlijkheid heeft expertisecentrum onderwijszorg als bedoeld in artikel 1 van de Wet primair onderwijs BES’ .

B

In artikel 3, eerste lid, wordt ‘of 2026’ vervangen door ‘, 2026, 2027, 2028 of 2029’.

C

Artikel 4 wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan het eerste lid worden, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel e door een puntkomma, twee onderdelen toegevoegd, luidende:

f. in totaal € 10.480.000 voor subsidieverstrekking in het kalenderjaar 2027;
g. € 9.100.000 per kalenderjaar voor subsidieverstrekking in de kalenderjaren 2028 en 2029.

2. Het vierde lid vervalt.

D

In artikel 5, zevende lid, wordt ‘of 2025’ vervangen door ‘, 2025, 2026, 2027, 2028 of 2029’.

E

Artikel 6 wordt als volgt gewijzigd:

1. Onderdeel a komt te luiden:
a. op verzoek van de minister informeert het bevoegd gezag of samenwerkingsverband DUS-I of de onderwijsassistent of leraarondersteuner de opleiding nog volgt en in welk studiejaar de onderwijsassistent of leraarondersteuner zit;

2. In de eerste zin van onderdeel c wordt na ‘bevoegd’ ingevoegd ‘gezag’.

F

Aan artikel 7, tweede lid, worden, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel h door een puntkomma, drie onderdelen toegevoegd, luidende:

i. van 4 januari 2027, 9.00 uur, tot en met 15 oktober 2027, 13.00 uur, voor subsidieverstrekking in het jaar 2027;
j. van 3 januari 2028, 9.00 uur, tot en met 16 oktober 2028, 13.00 uur, voor subsidieverstrekking in het jaar 2028;
k. van 2 januari 2029, 9.00 uur, tot en met 15 oktober 2029, 13.00 uur, voor subsidieverstrekking in het jaar 2029.

G

Artikel 8 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt de tweede volzin.

2. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel h door een puntkomma, worden drie onderdelen toegevoegd, luidende:
i. in de periode van 2 augustus 2027 tot en met 15 oktober 2027, uiterlijk vóór 20 december 2027 direct vastgesteld.
j. in de periode van 1 augustus 2028 tot en met 16 oktober 2028, uiterlijk vóór 18 december 2028 direct vastgesteld.
k. in de periode van 1 augustus 2029 tot en met 15 oktober 2029, uiterlijk vóór 18 december 2029 direct vastgesteld.

H

In artikel 8a, eerste lid, wordt ‘2025 of 2026’ vervangen door ‘2025, 2026, 2027, 2028 of 2029’.

I

Artikel 8b wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid komt te luiden:
1. Voor subsidieverstrekking op grond van deze paragraaf is een bedrag beschikbaar van ten hoogste:
a. € 4.720.000 voor de kalenderjaren 2024, 2025 en 2026;
b. € 4.640.000 voor het kalenderjaar 2027;
c. € 4.040.000 voor de kalenderjaren 2028 en 2029.

2. Het vierde lid vervalt.

J

In het tweede lid van artikel 8c wordt ‘2024 of 2025’ vervangen door ‘2024, 2025, 2026, 2027, 2028 of 2029’.

K

Artikel 8d, onderdeel a komt te luiden:
a. Op verzoek van de minister informeert DUS-I of het onderwijsondersteunend personeelslid de opleiding nog volgt en in welk studiejaar het onderwijsondersteunend personeelslid zit, op verzoek van de minister;

L

Aan artikel 8e, derde lid, worden, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel d door een puntkomma, drie onderdelen toegevoegd, luidende:

e. van 4 januari 2027, 9.00 uur, tot en met 18 oktober 2027, 13.00 uur, voor subsidieverstrekking in het jaar 2027;

f. van 3 januari 2028, 9.00 uur, tot en met 16 oktober 2028, 13.00 uur, voor subsidieverstrekking in het jaar 2028;

g. van 2 januari 2029, 9.00 uur, tot en met 16 oktober 2029, 13.00 uur, voor subsidieverstrekking in het jaar 2029.

M

Aan artikel 8f, derde lid, worden, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel d door een puntkomma, drie onderdelen toegevoegd, luidende:

e. in de periode van 2 augustus 2027 tot en met 15 oktober 2027, uiterlijk vóór 20 december 2027 direct vastgesteld;

f. in de periode van 1 augustus 2028 tot en met 16 oktober 2028, uiterlijk vóór 18 december 2028 direct vastgesteld;

g. in de periode van 1 augustus 2029 tot en met 15 oktober 2029, uiterlijk vóór 18 december 2029 direct vastgesteld.

N

Artikel 8h, eerste lid, komt te luiden:

1. Voor subsidieverstrekking op grond van deze paragraaf is een bedrag beschikbaar van ten hoogste:

a. € 400.000 voor het kalenderjaar 2026;

b. € 380.000 voor het kalenderjaar 2027;

c. € 760.000 per kalenderjaar voor 2028 en 2029.

O

Artikel 8j, onderdeel a komt te luiden:

a. Op verzoek van de minister informeert het bevoegd gezag DUS-I of de instructeur de opleiding nog volgt en in welk studiejaar de instructeur zit;

P

Artikel 8k, vierde lid, komt te luiden:

4. De aanvraagperiode loopt:

a. van 11 maart 2026 tot en met 16 oktober 2026, 13.00 uur, voor subsidieverstrekking in het jaar 2026;

b. van 4 januari 2027, 9.00 uur, tot en met 16 oktober 2027, 13.00 uur, voor subsidieverstrekking in het jaar 2027;

c. van 3 januari 2028, 9.00 uur, tot en met 16 oktober 2028, 13.00 uur, voor subsidieverstrekking in het jaar 2028;

d. van 2 januari 2029, 9.00 uur, tot en met 15 oktober 2029, 13.00 uur, voor subsidieverstrekking in het jaar 2029.

Q

Artikel 8l, derde lid, komt te luiden:
3. In afwijking van het tweede lid wordt de subsidie, indien de aanvraag is ingediend:
   a. in de periode van 1 augustus 2026 tot en met 16 oktober 2026, uiterlijk op 17 december 2026 direct vastgesteld;
   b. in de periode van 2 augustus 2027 tot en met 15 oktober 2027, uiterlijk op 17 december 2027 direct vastgesteld;
   c. in de periode van 1 augustus 2028 tot en met 16 oktober 2028, uiterlijk op 18 december 2028 direct vastgesteld;
   d. in de periode van 1 augustus 2029 tot en met 15 oktober 2029, uiterlijk op 17 december 2029 direct vastgesteld.

R

Na artikel 11a wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 11a1. Hardheidsclausule
De minister kan een of meer bepalingen van deze regeling in bijzondere gevallen buiten toepassing laten of daarvan afwijken voor zover de toepassing gelet op het belang dat de desbetreffende bepaling beoogt te beschermen, tot een onbillijkheid van overwegende aard zal leiden.

S

In artikel 12, tweede lid, wordt ‘2027’ vervangen door ‘2030’.

ARTIKEL II
Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2027.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Judith Zs.C.M. Tielen

Toelichting

Algemene toelichting
In 2019 is de Subsidieregeling onderwijspersoneel opleiding tot leraar (hierna: de subsidieregeling) geïntroduceerd. De subsidieregeling regelt dat een bevoegd gezag of samenwerkingsverband een tegemoetkoming kan ontvangen voor de bij dat bevoegd gezag in dienst zijnde onderwijsassistenten en leraarondersteuners die de opleiding tot leraar volgen. Het betreft een tegemoetkoming in de kosten voor het college-, examen en diplomageld en in de kosten voor studieverlof. Op basis van de regeling wordt een bedrag van maximaal € 20.000,- per student verstrekt. In 2023 is de regeling uitgebreid met voortgezet onderwijs en vanaf 2026 is het ook mogelijk voor instructeurs om een opleiding te volgen voor docent in het middelbaar beroepsonderwijs.

Uit de evaluatie van de regeling in 2022[1] bleek dat de meerderheid van de schoolbesturen, onderwijsassistenten en leraarondersteuners tevreden is over de subsidie, hetgeen bijdraagt aan de doelstelling van het verlagen van de drempel om een opleiding tot leraar te volgen en meer leraren te werven De administratieve lasten zijn laag, de subsidievoorwaarden zijn helder en de tegemoetkoming in de kosten is voldoende. De regeling is voor velen het laatste duwtje in de rug om de opleiding tot leraar te volgen. Zo waren er in 2024 719 toegekende aanvragen en in 2025 679 toegekende aanvragen.[2] De subsidieregeling is dan ook een succesvolle maatregel in de aanpak van het lerarentekort.

De evaluatie van de subsidieregeling van 2026 bevestigt nogmaals het beeld dat deze subsidieregeling populair is en vooralsnog geen ingrijpende wijzingen behoeft anders dan wijzigingen om de subsidieregeling meerjarig te verlengen en op punten te verduidelijken. Zo kunnen aanvragers ook de komende drie jaar weer een beroep doen op de regeling om nieuwe leraren op te leiden. Met deze wijzigingsregeling worden in lijn met deze evaluatie en interne analyse met de uitvoeringsorganisatie DUS-I de volgende wijzigingen aangebracht in de subsidieregeling:

- er worden nieuwe aanvraagrondes en subsidieplafonds toegevoegd voor 2027, 2028 en 2029 voor het primair, voortgezet en middelbaarberoepsonderwijs;
- er wordt een hardheidsclausule toegevoegd;
- in het kader van de werkwijze van het direct vaststellen van het subsidiebedrag wordt het monitoren van de subsidieverplichtingen gewijzigd: van een jaarlijkse verplichte vragenlijst aan alle schoolbesturen die gebruik maken van de subsidieregeling naar een steekproefsgewijs regime op jaarbasis bij een representatief deel van deze schoolbesturen. Als gevolg hiervan worden de administratieve lasten bij de aanvragers van deze subsidie (de schoolbesturen) en de uitvoeringsorganisatie DUS-I verlicht.
- De meldingsplicht, die aanvragers verplicht om te melden als de onderwijsassistent of leraarondersteuner (tussentijds) stopt met opleiding tot leraar, blijft gehandhaafd. De subsidie kan, op basis van de melding van de aanvrager of bij selectie voor de steekproef, in dat geval lager worden vastgesteld en het teveel ontvangen bedrag wordt teruggevorderd.

Het uitgangspunt van deze regeling is dat er een opleiding tot leraar gevolgd kan worden en de aanvrager, afhankelijk van de nominale duur van de opleiding, voor maximaal vier jaar subsidie kan krijgen. Hierbij geldt dat voor elk jaar van de duur van de opleiding max €5000,- kan worden aangevraagd. De gemiddelde duur van de Pabo bedraagt 4 jaar,

[1] Evaluatie SOOL - eindrapport | Aanpak Lerarentekort

[2] Het aantal aanvragen ligt in 2025 lager dan voorgaande jaren vanwege mogelijke verzadiging van de doelgroep van onderwijsondersteunend personeel – met name in het po. Met de mogelijkheid voor instructeurs en onderwijsassistenten in het mbo om de subsidie aan te vragen, is de verwachting dat het aantal aanvragen komend jaar weer toeneemt.

maar het is ook mogelijk om voor een verkorte lerarenopleiding subsidie aan te vragen.[3] Als een onderwijsassistent of leraarondersteuner een opleiding doet met een (verwachte) duur van vier jaar, maar bijvoorbeeld binnen twee jaar afstudeert, dan kan de subsidie met twee jaar naar beneden worden vastgesteld. Het subsidiebedrag voor de resterende jaren wordt dan teruggevorderd. Studeert iemand binnen een studiejaar af, dan wordt ervan uitgegaan dat er tijdens dat jaar al kosten zijn gemaakt en mag het geld van dat jaar behouden blijven. Een terugvordering kan alleen plaatsvinden voor hele studiejaren. Dit is ook het uitgangspunt als iemand tussentijds stopt met de studie. Ook dan vindt afronding plaats in hele studiejaren.

De artikelen 8, 8f en 8l bieden in beide gevallen de mogelijkheid om het bedrag dat overblijft in het betreffende studiejaar, uit te geven aan andere activiteiten waar het bevoegd gezag bekostiging voor ontvangt. Dit maakt het proces van mogelijke terugvordering eenduidig.

Ten slotte kende deze regeling, anders dan andere vergelijkbare subsidieregelingen, nog geen hardheidsclausule. Deze wordt toegevoegd om in onvoorziene gevallen het risico op onbillijk handelen te verkleinen en meer in lijn te brengen met de geest van de regeling.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel I, onderdeel A
Met de wijzigingen in de begripsbepalingen worden verwijzingen naar wet- en regelgeving die geldt in het Caribisch deel van het Koninkrijk geschrapt, omdat er een afzonderlijke subsidieregeling voor Caribisch Nederland wordt opgesteld waarvan de beoogde inwerkingtredingsdatum eveneens 1 januari 2027 is. Deze wijziging laat onverlet dat subsidieaanvragen uit Caribisch Nederland op grond van de onderhavige subsidieregeling die zijn ingediend vóór 1 januari 2027 volgens de gebruikelijke procedure door DUS-I worden afgehandeld.

Verder wordt de definitie van instructeur aangepast (artikel I, onderdeel A, onder 1). In het middelbaar beroepsonderwijs zijn naast instructeurs ook onderwijsassistenten werkzaam. De definitie van instructeur wordt zodanig aangepast dat dit onderscheid duidelijker wordt opdat ook onderwijsassistenten in het mbo van deze regeling gebruik kunnen maken.

Artikel I, onderdelen B, D en H
Met deze wijziging kan subsidie worden toegekend aan het bevoegd gezag of samenwerkingsverband waarvan de onderwijsassistent, leraarondersteuner of instructeur in 2027, 2028 of 2029 een opleiding start. Dit geldt voor het primair-, voortgezet- en middelbaar beroepsonderwijs. Voor het mbo was geen wijziging nodig, omdat artikel 8g geen beperking in kalenderjaren bevat.

Artikel I, onderdelen C, I en N
De subsidieplafonds per kalenderjaar voor het primair onderwijs, voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs worden voor de komende kalenderjaren vastgesteld. De subsidieplafonds worden verlaagd omdat een deel van het budget beschikbaar wordt gesteld voor een parallel aan deze regeling op te stellen afzonderlijke regeling voor Caribisch Nederland. Dat de plafonds in 2028 en 2029 voor het primair en voortgezet onderwijs lager zijn dan in 2027 heeft daarnaast te maken met het aflopen van extra beschikbare middelen die beschikbaar waren voor 2025, 2026 en 2027. Voor het middelbaar beroepsonderwijs zijn de plafonds voor 2028 en 2029 juist hoger omdat de instructeursbeurs nog tot en met 2027 deels vanuit de subsidieregeling en deels vanuit een apart budget, bedoeld voor herhaalaanvragen, wordt bekostigd. Dit is een

[3] [3] Een verkorte lerarenopleiding heeft in de meeste gevallen een duur van 2 jaar en daarom een maximaal aan te vragen subsidiebedrag van €10.000. Ook komt het voor dat aanvragers niet het maximale bedrag aanvragen.

overblijfsel van de aparte regeling voor de instructeursbeurs die met ingang van 2027 volledig via het budget voor deze subsidieregeling wordt bekostigd.

Artikel I, onderdelen E, K en O
In deze artikelen wordt de subsidieverplichting van het bevoegd gezag om jaarlijks DUS-I te informeren over de voortgang van de studie tot leraar van de onderwijsassistent, leraarondersteuner of instructeur gewijzigd.
DUS-I zal niet langer jaarlijks een vragenlijst sturen aan alle schoolbesturen die gebruik maken van de regeling om de voortgang te monitoren, maar in plaats daarvan wordt op jaarbasis een steekproef afgenomen bij een representatief deel van deze besturen. Een dergelijke steekproef bestaat onder andere uit het overleggen van alle inschrijfbewijzen van de vierjarige opleiding en het bewijs van een arbeidsovereenkomst tussen het schoolbestuur en het onderwijsondersteunend personeelslid. Door de jaarlijkse vragenlijst te vervangen door een steekproefsgewijze controle worden de administratieve lasten bij de aanvragers van deze subsidie (de schoolbesturen) en de uitvoeringsorganisatie DUS-I verlicht.

Verder is bij een eerdere wijziging van onderdeel c van artikel 6 (artikel I, onderdeel E) per abuis het woord ‘gezag’ weggevallen. Dat wordt met deze wijziging hersteld.

Artikel I, onderdelen F, L en P
Aanvraagperiodes voor primair onderwijs, voortgezet onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs worden uitgebreid naar de jaren 2027, 2028 en 2029. Hierbij gelden de volgende aanvraagperioden: van 4 januari 2027, 9.00 uur, tot en met 16 oktober 2027, 13.00 uur, voor subsidieverstrekking in het jaar 2027; van 3 januari 2028, 9.00 uur, tot en met 16 oktober 2028, 13.00 uur, voor subsidieverstrekking in het jaar 2028; van 2 januari 2029, 9.00 uur, tot en met 15 oktober 2029, 13.00 uur, voor subsidieverstrekking in het jaar 2029.

De uitbreiding van de subsidieronden brengt ook met zich dat, indien het subsidieplafond voor een kalenderjaar al is bereikt, aanvragen die in dat kalenderjaar niet worden toegewezen, worden behandeld als waren zij ingediend op 1 januari van het daaropvolgende jaar.

Artikel I, onderdelen G, M en Q
Met uitbreiding van de subsidieronden worden ook de termijnen van verlening en direct vaststellen van de aanvragen voor het primair, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs gewijzigd. Achtereenvolgens zijn de nieuwe perioden van verlenen en direct vaststellen: de periode van 2 augustus 2027 tot en met 15 oktober 2027, uiterlijk vóór 20 december 2027 wordt direct vastgesteld; de periode van 1 augustus 2028 tot en met 16 oktober 2028, uiterlijk vóór 18 december 2028 wordt direct vastgesteld; de periode van 1 augustus 2029 tot en met 15 oktober 2029, uiterlijk vóór 18 december 2029 wordt direct vastgesteld.

Artikel I, onderdeel R
Met deze wijziging wordt een hardheidsclausule opgenomen in de regeling. Deze hardheidsclausule maakt het mogelijk om bij onvoorziene gevallen of bijzondere omstandigheden waar sprake is van onbillijkheid van overwegende aard, beter te kunnen handelen in lijn met de geest van de regeling. Een voorbeeld hiervan is een onderwijsassistent die vanwege onverwachte omstandigheden zorgverlof opneemt en die in overleg en overeenstemming met het bevoegd gezag tijdelijk de opleiding pauzeert om deze daarna weer te vervolgen. Een ander voorbeeld is een onderwijsassistent die tijdelijk niet werkzaam is bij een bevoegd gezag in afwachting van een nieuwe aanstelling bij een ander bevoegd gezag terwijl diegene de opleiding nog wel volgt. In dergelijke situaties waarbij de intentie er is om de opleiding te vervolgen en af te maken, kan de hardheidsclausule van toepassing worden verklaard.

Artikel I, onderdeel S
Met het verlengen van de subsidieperiode voor de jaren 2027 tot en met 2029 wordt ook de vervaldatum van de regeling aangepast naar 1 januari 2030.

Artikel II
Deze regeling treedt in werking met ingang van 1 januari 2027.

De Staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Judith Zs.C.M. Tielen